

Hadri-Vionnet gegn Sviss
Dómur frá 14. febrúar 2008

Mál nr. 55525/00

8. gr. friðhelgi einkalífs og fjölskyldu

Börn. Meðferð látins manns. Málsmeðferð samkvæmt lögum.

1. Málsatvik

Kærandi, Dalia Hadri-Vionnet, er alsírkur ríkisborgari og búsett í Lingon í Sviss.

Hún kom til Sviss árið 1996 og sótti þar um pólitískt hæli. Rúmu ári síðar fæddi hún andvana barn á gistiheimili fyrir hælisleitendur í sveitarfélaginu þar sem hún dvaldi. Hún og barnsfaðir hennar urðu fyrir miklu áfalli og treystu sér ekki til að sjá barnið eftir fæðinguna. Að lokinni krufningu var lík barnsins flutt að grafreit sveitarfélagsins fyrir andvana fædd börn. Greftrunin fór fram án athafnar og að foreldrunum fjarstöddum. Ákvörðun um að hafa þennan hátt á var tekin af starfsmönnum sveitarfélagsins sem töldu að móðirin væri ekki fær um að vera viðstödd greftrunina, enda hefði hún ekki óskað þess að sjá barnið eftir fæðinguna.

Kærandi kærði til lögreglu þá tvo starfsmenn sveitarfélagsins sem tóku ákvörðunina. Hún gerði jafnframt kröfu um miskabætur. Saksóknari ákvað að ákæra ekki í málinu. Þeirri niðurstöðu var vísað til dómstóls sem vísaði málinu frá, enda hefði hvorki verið sýnt fram á ásetning starfsmanna sveitarfélagsins í málinu né rökstutt að um brot á friðhelgi látinna manna væri að ræða. Varðandi flutning líksins taldi dómstóllinn að háttsemin hefði brotið í bága við umferðarreglur, enda hefði ekki verið fylgt reglum um flutning látins fólks. Hins vegar hefði viðkomandi starfsmaður verið nýr í starfi og reynslulaus og taldi dómstóllinn nauðsynlegt að meta ákvörðun hans og afleiðingar hennar í því ljósi. Frekari tilraunir kæranda til að koma fram kröfum sínum báru ekki árangur.

Í mars árið 1998 heimiluðu stjórnvöld að lík barnsins yrði grafið upp og grafið aftur í samræmi við óskir kæranda og barnsföður hennar. Barnið var jarðsungið að kaþólskum sið nærri nýjum heimkynnum kæranda í maí sama ár.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi taldi að sú háttsemin starfsmanna sveitarfélagsins að leyfa henni ekki að sjá nýfætt barn sitt, jarðsetja það án hennar atbeina í gróf á vegum sveitarfélagsins og flytja það þangað í venjulegri bifreið fæli í sér brot á réttindum hennar samkvæmt 8. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Dómstóllinn taldi að líkflutningur í viðeigandi farartæki og krafa foreldra um að vera viðstaddir greftrun barns síns, hugsanlega við trúarlega athöfn, væru þættir sem féllu undir gildissvið 8. gr. sáttmálans.

Þrátt fyrir að starfsmenn sveitarfélagsins hefðu leyst starf sitt af hendi í góðri trú og ekki verið látnir sæta refsíabyrgð fyrir dómstólum vegna starfa sinna, þyrfti að kanna hvort ríkið hefði uppfyllt skyldur sínar samkvæmt 8. gr. Dómstóllinn kannaði hvort meðferð málsins hefði verið í samræmi við lög í skilningi sáttmálans. Dómstóllinn taldi ekki hafa verið fullnægjandi samræmi á milli gildandi laga og reglna og háttsemin starfsmanna sem komu að málinu. Þannig hafði skráningarfulltrúi sveitarfélagsins heimilað greftrunina án samráðs við ættingja, en slíkt samráð var skylt samkvæmt reglum sveitarfélagsins um kirkjugarða. Í reglugerðinni kom jafnframt fram að framkvæmd greftrunar skyldi vera í samræmi við óskir ættingja þess látna. Varðandi flutning líksins frá fæðingarstaðnum að kirkjugarðinum taldi dómstóllinn óumdeilt að sú meðferð stangaðist á við lög, enda kom fram að ekki hefði verið aflað tilskilinna leyfa fyrir slíkum akstri eins og þó var tilskilið í svissneskum umferðarreglum. Með vísan til þessa taldi dómstóllinn að meðferð málsins hefði ekki verið í samræmi við lög og því hefði verið brotið gegn friðhelgi einkalífs og fjölskyldulífs kæranda sem verndað væri af 8. gr. sáttmálans.

Með vísan til 41. gr. sáttmálans dæmdi dómstóllinn kæranda 3.000 evrur í miskabætur og 5.000 evrur í málskostnað.

